

**POTVRDA O PRIJEMU
KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA ZA 2008. GODINU
SA PREGLEDOM ISKAZANIH POZICIJA**

Naziv pravnog lica-preduzetnika POLITIKA NOVINE I MAGAZINI (PNM) DOO BEOGRAD
Sedište Makedonska 29, Beograd
Grupa obveznika Privredna društva i zadruge
Matični broj 17372424 Šifra delatnosti 22120 PIB 101516133
Veličina za 2008. godinu (prema podacima iz FI za 2007. godinu) 3 -Veliko

BILANS STANJA na dan 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001	3.495.796	3.799.836
III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	1.710.958	1.870.343
IV. NEKRETNINE,POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	1.778.718	1.924.818
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	1.778.718	1.924.818
V. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009	6.120	4.675
1. Učešća u kapitalu	010	5.227	4.675
2. Ostali dugoročni finansijski plasmani	011	893	0
B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012	846.326	974.654
I. ZALIHE	013	54.335	62.511
III. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015	791.991	912.143
1. Potraživanja	016	409.303	512.902
2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	017	8	8
3. Kratkoročni finansijski plasmani	018	265.803	237.709
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	101.834	133.409
5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	020	15.043	28.115
V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	021	156.234	17.970
G. POSLOVNA IMOVINA (001+012+021)	022	4.498.356	4.792.460
Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024	4.498.356	4.792.460
A. KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	2.447.002	2.897.760
I. OSNOVNI I KAPITAL	102	5.634.015	5.634.015
IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	571	19
VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	180.254	180.254
VIII. GUBITAK	109	3.367.838	2.916.528
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111	2.015.297	1.859.914
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	112	117.289	0
II. DUGOROČNE OBAVEZE (114 + 115)	113	390.179	279.133
1. Dugoročni krediti	114	388.947	277.327
2. Ostale dugoročne obaveze	115	1.232	1.806
III. KRATKOROČNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116	1.507.829	1.580.781
1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	970.172	1.077.105
3. Obaveze iz poslovanja	119	270.705	271.303
4. Ostale kratkoročne obaveze	120	244.279	177.676
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	121	22.673	54.697
V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	123	36.057	34.786
G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124	4.498.356	4.792.460

BILANS USPEHA u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201	2.486.048	2.877.723
1. Prihodi od prodaje	202	2.481.031	2.876.671
5. Ostali poslovni prihodi	206	5.017	1.052
II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	2.521.604	2.615.935
1. Nabavna vrednost prodane robe	208	21.429	221.369
2. Troškovi materijala	209	847.689	635.417
3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	966.805	1.034.226
4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	254.814	122.331
5. Ostali poslovni rashodi	212	430.867	602.592
III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	0	261.788
IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214	35.556	0
V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	69.382	47.681
VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	319.971	154.022
VII. OSTALI PRIHODI	217	104.543	4.648
VIII. OSTALI RASHODI	218	406.699	53.090
IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA(213-214+215-216+217-218)	219	0	107.005
X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213-215+216-217+218)	220	588.301	0
B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	0	107.005
V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224	588.301	0
2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	0	10.906
3. Odloženi poreski prihodi perioda	227	136.992	0
DJ. NETO DOBITAK (223-224-225-226+227-228)	229	0	96.099
E. NETO GUBITAK (224-223+225+226-227+228)	230	451.309	0
Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	232	0	96.099

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	2.728.569	3.137.437
1. Prodaja i primljeni avansi	302	2.722.044	3.133.976
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	6.525	3.461
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	2.594.485	3.194.990
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	1.416.568	1.803.309
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	917.734	676.887
3. Plaćene kamate	308	50.093	55.638
4. Porez na dobitak	309	0	207
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	210.090	658.949
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	311	134.084	0
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	312	0	57.553
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	12.266	60.625
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	12.266	60.625
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	40.952	11.865
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	40.952	11.865
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	0	48.760
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	28.686	0
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	138.144	375
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	136.912	375
3. Finansijski lizing	332	1.232	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	138.144	375
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	2.740.835	3.198.062
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	2.773.581	3.207.230
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	32.746	9.168

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	340	133.409	142.514
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	341	1.206	1.304
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	342	35	1.241
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (338 - 339 + 340 +341 - 342)	343	101.834	133.409

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	401	5.634.015
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	404	5.634.015
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	407	5.634.015
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	410	5.634.015
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	413	5.634.015
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	470	19
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	472	19
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	475	19
Ukupna povećanja u tekućoj godini	476	567
Ukupna smanjenja u tekućoj godini	477	15
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	478	571
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	509	182.221
Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	1.967
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	511	180.254
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	514	180.254
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	517	180.254
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	518	2.832.347
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	521	2.832.347
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	522	84.214
Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	523	33
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	524	2.916.528
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	527	2.916.528
Ukupna povećanja u tekućoj godini	528	589.938
Ukupna smanjenja u tekućoj godini	529	138.628
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	530	3.367.838
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	544	2.801.668
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	547	2.801.668
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	548	98.026
Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	549	1.934
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	550	2.897.760
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	553	2.897.760
Ukupna povećanja u tekućoj godini	554	138.613
Ukupna smanjenja u tekućoj godini	555	589.371
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	556	2.447.002

STATISTIČKI ANEKS za 2008. godinu

I OPŠTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

Opis	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za veličinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznakaza vlasništvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizičkih) lica koja imaju učešće u kapitalu	604	1	1
5. Prosečan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	694	745

II BRUTO PREMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOŠKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara -

Opis	AOP	Bruto	Ispravka	Neto
1.1. Stanje na početku godine - nematerijalna ulaganja	606	3.154.170	1.283.827	1.870.343
1.2. Povećanja (nabavke) u toku godine - nematerijalna ulaganja	607	27.015	0	27.015
1.3. Smanjenja u toku godine - nematerijalna ulaganja	608	186.400	0	186.400
1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609) - nematerijalna ulaganja	610	2.994.785	1.283.827	1.710.958
2.1. Stanje na početku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	611	2.320.896	396.078	1.924.818
2.2. Povećanje (nabavke) u toku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	612	65.411	0	65.411
2.3. Smanjenje u toku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	613	211.511	0	211.511
2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614) - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	615	2.174.796	396.078	1.778.718

III-IX OSTALO

- u hiljadama dinara -

- broj akcija kao ceo broj -

Opis	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1. Zalihe materijala	616	47.060	45.625
6. Dati avansi	621	7.275	16.886
7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	54.335	62.511
2. Udeli društva sa ograničenom odgovornošću	625	5.634.015	5.634.015
u tome : strani kapital	626	2.817.008	2.817.008
SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	5.634.015	5.634.015
1. Potraživanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	385.406	512.902
2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 117)	640	270.705	271.303
3. Potraživanja u toku godine od društava za osiguranje za naknadu štete (dugovni promet bez početnog stanja)	641	16.378	15.032
4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godišnji iznos po poreskim prijavama)	642	320.034	351.757
5. Obaveze iz poslovanja (potražni promet bez početnog stanja)	643	1.959.394	2.525.160
6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potražni promet bez početnog stanja)	644	1.992.335	1.095.301
7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	645	72.949	72.290
8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	646	108.922	112.098
10. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima (potražni promet bez početnog stanja)	648	152.632	223.862
11. Obaveze za PDV (godišnji iznos po poreskim prijavama)	649	441.253	495.760
12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	5.720.008	5.675.465
1. Troškovi goriva i energije	651	45.654	26.381
2. Troškovi zarade i naknade zarada (bruto)	652	650.466	655.191
3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	132.418	115.301
4. Troškovi naknada fizičkim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	101.696	142.992
5. Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1.045	752
6. Ostali lični rashodi i naknade	656	81.180	119.990
7. Troškovi proizvodnih usluga	657	239.120	411.391
8. Troškovi zakupnina	658	83.694	125.634
11. Troškovi amortizacije	661	138.099	122.331
12. Troškovi premija osiguranja	662	12.910	12.410
13. Troškovi platnog prometa	663	2.936	3.054
14. Troškovi članarina	664	651	677
15. Troškovi poreza	665	7.398	3.160
18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	103.020	110.023
20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	42.276	28.446
21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	1.642.563	1.877.733
1. Prihodi od prodaje robe	672	30.740	50.292
6. Prihodi od kamata	677	6.417	5.189
9. Kontrolni zbir (od 672 do 679)	680	37.157	55.481
2. Obračunate carine i druge uvozne dažbine (ukupan godišnji iznos prema obračunu)	682	2.085	1.972
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	2.085	1.972

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

“POLITIKE NOVINE I MAGAZINI” D.O.O, BEOGRAD

2008. godine

Beograd, april 2009. godine

SADRŽAJ

1. OSNIVANJE I DELATNOST.....	4
2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	5
2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja	5
2.2. Uporedni podaci	9
2.3. Preračunavanje stranih valuta	9
2.4. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja.....	9
2.5. Nematerijalna sredstva.....	11
2.6. Investicione nekretnine.....	12
2.7. Amortizacija	13
2.8. Dugoročni finansijski plasmani.....	13
2.9. Zalihe	13
2.10. Kratkoročna potraživanja od kupaca, plasmani i ispravka vrednosti.....	14
2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15
2.12. Vanbilansna sredstva / obaveze	15
2.13. Prihodi i rashodi.....	15
2.14. Prihodi od prodaje roba i usluga.....	16
2.15. Poslovni rashodi.....	16
2.16. Prihodi i rashodi kamata	16
2.17. Troškovi pozajmljivanja	16
2.18. Pozitivne i negativne kursne razlike.....	16
2.19. Porezi i doprinosi.....	16
2.20. Zakupi	17
3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	18
3.1. Tržišni rizik	18
3.2. Naknade zaposlenih	20
3.3. Troškovi pozajmljivanja	20
3.4. Finansijske obaveze	21
3.5. Obaveze po kreditima.....	21
3.6. Rezervisanja.....	21
4. TABELA OSNOVNIH SREDSTAVA	23
5. POTRAŽIVANJA	24
6. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	25
7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA I PDV	25
8. ZALIHE I DATI AVANSI	25
9. KRATKOROČNI PLASMANI.....	25
10. DOBITAK I GUBITAK	26
11. KAPITAL I REZERVE	26
12. OBAVEZE KREDITNE.....	28
13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMAN	28
14. REZERVACIJE DUGOROČNE	28
15. OBAVEZE	29
16. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	29
17. OBAVEZE PO OSNOVU PDV I PVR	29
18. PRIHODI POSLOVNI.....	30
19. FINANSIJSKI PRIHODI.....	30
20. OSTALI PRIHODI	31
21. POSLOVNI RASHODI	31
22. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	31
23. UKUPNO TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	32

Strana 2

24. OSTALI POSLOVNI RASHODI.....	32
25. UKUPNO POSLOVNI RASHODI.....	32
26. FINANSIJSKI RASHODI.....	32
27. OSTALI RASHODI.....	32
28. POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK.....	33
29. INTERNI ODNOSI.....	33
30. PROCENA EFEKATA SVETSKE EKONOMSKE KRIZE.....	33
31. DEVIZNI KURSEVI.....	35

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Politika novine i magazini", Beograd, Makedonska broj 29, (u daljem tekstu "Društvo"), osnovano je na osnovu Ugovora o osnivanju preduzeća zaključenog 29.01.2002. godine između:

- Politike ad, Beograd, i
- WAZ Medienveteiligungsgesellschaft Balkan GmbH

Preduzeće je počelo sa radom 01. marta 2002. godine

Osnovna delatnost Društva je izdavanje novina i časopisa. Ostale delatnosti su: distribucija i prodaja sopstvenih i tuđih novina, prodaja robe široke potrošnje, pružanje usluga štamparja, pružanje usluga oglašavanja i slično.

Na dan 9. Februara 2005. godine Društvo je donelo Odluku o osnivanju tri zavisna preduzeća i to:

- Politika Prodaja d.o.o, Beograd,
- Politika Štamparija d.o.o, Beograd i
- Politika Magazini d.o.o, Beograd.

Kapital prvonavedenog zavisnog preduzeća je, nedugo zatim, otuđen.

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Politika magazini“, Beograd, Makedonska 29, osnovano je na osnovu Odluke o osnivanju preduzeća donete 9. februara 2005. godine od strane Preduzeća za izdavanje novina i časopisa „Politika novine i magazini“ d.o.o. Beograd (u daljem tekstu PNM). PNM je osnivač Preduzeća i poseduje 100% učešća u kapitalu Preduzeća.

Preduzeće je počelo sa radom 01. avgusta 2005. godine. Osnovna delatnost Preduzeća je izdavanje časopisa i sličnih periodičnih izdanja.

Sa stanjem na dan 31.12.2005. godine preduzeće je zapošljavalo 83 radnika. Na dan 31.12.2006. godine zapošljavalo je 92 zaposlena dok 31.12.2007. godine preduzeće zapošljava svega 73 zaposlena.

Na osnovu Ugovora o spajanju uz pripajanje zaključenog dana 20.12.2007. godine, overenog kod Prvog opštinskog suda u Beogradu, doneta je Odluka o statusnoj promeni spajanja uz pripajanje privrednog društva Politika Magazini d.o.o. Beograd provrednom društvu Politika novine i magazini d.o.o. na dan 01.01.2008. godine

Poslovne promene nastale između dana sačinjavanja bilansa i dana upisa u registar spajanja uz pripajanje privrednog društva Politika Magazini d.o.o. privrednom društvu Politika novine i magazini d.o.o., obuhvataju se u poslovnim knjigama privrednog društva Politika novine i magazini.

Odlukom Skupštine društva Politika novine i magazini kao i Odlukom Skupštine privrednog društva Politika novine i magazini kao organa odlučivanja za privredno društvo Politika Magazini, ovlašćeni su generalni direktor Srđan Jančićević i zamenik generalnog direktora Werner Herics da u pravcu realizacije navedene statusne promene spajanja uz pripajanje preduzmu sve radnje i donesu sve potrebne odluke do konačnog okončanja statusne promene.

Prvog januara 2008. godine stupio je na snagu Ugovor o licenci kojim je regulisano da Politika novine i magazine kao nosilac žigova: Huper Razbibriga, Viva, Ana, Svet komputera, Huper Enigmatika, Huper, Bazar, Ilustrovana politika daje sticaocu licence, Politici ad, pravo na isključivo korišćenje navedenih žigova. Pravo se odnosi i

na Politikin zabavnik koji se nalazi u postupku registracije pred Zavodom za intelektualnu svojinu.

Oprema koja je potrebna za pripremu i izdavanje magazina je shodno Ugovoru o prenosu svojine na opremi od 04.01.2008. godine prenetu u celosti u svojinu na Politiku ad.

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Politika Štamparija“ Beograd, Makedonska 29, osnovano je na osnovu Odluke o osnivanju preduzeća donete 09.02.2005. godine od strane Preduzeća za izdavanje novina i časopisa "Politika novine i magazini" d.o.o i poseduje 100% učešća u kapitalu Preduzeća. Osnovna delatnost preduzeća je pružanje štamparskih usluga. Sa stanjem na dan 31.12.2005. godine preduzeće je zapošljavalo 157 radnika. Dana 31.12.2007. godine je zapošljavalo je 128 zaposlena. Na dan 31.12.2008. godine Preduzeće zapošljava 135 zaposlenih

Društvo Politika Novine i Magazini 31.12.2005. godine zapošljavalo je 927 radnika. Godinu dana kasnije preduzeće zapošljava 718 zaposlenih. Dana 31.12.2007. godine zapošljava 577 zaposlenih. Na dan 31.12.2008. godine preduzeće zapošljava 559 zaposlenih.

Konsolidovani finansijski izveštaji za Društvo odobreni su od strane direktora i zamenika generalnog direktora PNM dana 27.04.2009. godine.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno da budu izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju finansijske izveštaje Društva sastavljene u skladu sa članom 24 Zakona o računovodstvu i reviziji (Službeni Glasnik RS br 46/06 od 02. juna 2006. godine). Ovaj Zakon zahteva da finansijski izveštaji za godinu završenu na dan 31. decembra 2006. godine budu sastavljeni u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog izveštavanja (MSFI).

Na osnovu ovlašćenja iz Zakona o računovodstvu i reviziji, u 2006. godini Ministarstvo Finansija je donelo „Pravilnik o sadržini i formi obrazaca i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike“(sl.gl.br.114/06; 119/08) i „Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike“, (sl.gl. rs 114/06; 119/08) kao osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja počev od 31. decembra 2006. godine.

Društvo je sastavilo priložene finansijske izveštaje u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu i reviziji i navedenim Pravilnicima izdatim od strane Ministarstva Finansija Republike Srbije.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u neograničenom periodu i predvidljivoj budućnosti.

Prilikom vrednovanja bilansnih pozicija i sastavljanja finansijskih izveštaja primenjena je obračunska osnova.

Sve stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju u njihovoj funkcionalnoj valuti, odnosno u dinarima (RSD), jer je to valuta koja najbolje odražava ekonomsku suštinu privrednog okruženja u kom Društvo posluje („funkcionalna valuta“). Sve transakcije koje se obavljaju u valutama koje nisu funkcionalna valuta tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Izuzet kako je navedeno niže, finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova. Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- vanbilansna sredstva i obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze;
- gubitak iznad visine kapitala prikazuje se kao stavka aktive, koja po definiciji MSFI nema karakter sredstva;
- format finansijskih izveštaja propisan od strane Ministarstva za finansije nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – *“Prikazivanje finansijskih izveštaja.”*

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena.

Tumačenja i standardi koji su stupili na snagu u 2008 godini, ali nisu relevantni

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, čija je primena obavezna za računovodstvene periode na ili nakon 1. januara 2008. godine, ali nisu relevantna za poslovanje Društva:

- IFRIC 12, „Ugovori o koncesijama“, i
- IFRIC 13, „Programi lojalnosti kupaca“.
- MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ i MRS 27 „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“

Standardi, izmene i tumačenja postojećih standarda koji još nisu stupili na snagu

Standardi, dopune i tumačenja postojećih standarda čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2009. godine ili kasnije:

- MRS 23 (Dopuna), 'Troškovi pozajmljivanja' (stupa na snagu 1. januara 2009. godine);
- MRS 1 (Revidiran) „Prezentacija finansijskih izveštaja“ (stupa na snagu 1. januara 2009. godine).
- MSFI 2 (Izmene), „Plaćanje akcijama“ (na snazi od 1. januara 2008. godine).
- MRS 32 (Izmene), „Finansijski instrumenti: Prezentacija“, i MRS 1 (Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Finansijski instrumenti sa pravom ponovne prodaje emitentu i obavezama koje proizilaze iz likvidacije“ (stupa na snagu od 1. januara 2009. godine).
- MRS 27 (Revidiran), „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“, (na snazi od 1. jula 2009. godine).

- MSFI 3 (Revidiran), „Poslovne kombinacije“ (stupa na snagu od 1 jula 2009. godine)
- MSFI 5 (izmene), „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“ i shodno tome izmena MSFI 1, „Prva primena MSFI“ (stupa na snagu 1 jula 2009. godine). Shodna izmena MSFI 1 navodi da se ove izmene primenjuju prospektivno od datuma prelaska na MSFI.
- MRS 23 (Izmene), „Troškovi pozajmljivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine) Ovim se eliminiše nekonzistentnost u terminima između MRS 39 i MRS 23. MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (odgovarajuće izmene MRS 32, Finansijski instrumenti: Prezentacije“, i MSFI 7, Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 36 (Izmene), „Umanjenje vrednosti imovine“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 38 (Izmene), „Nematerijalna ulaganja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 19 (Izmene), „Primanja zaposlenih“ (stupa na snagu 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- Takođe je izvršena izmena MRS 37, „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“, u cilju postizanja konzistentnosti sa MRS 19 u pogledu zahteva da potencijalne obaveze budu obelodanjene, iako nisu priznate. MRS
- MRS 39 (Izmene), „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- MRS 1 (Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“) stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- Izvršen je određeni broj manjih izmena: u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8 „Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomenuto gore).
- Izvršen je određeni broj manjih izmena u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8 „Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomenuto gore).
- IFRIC 16, „Zaštita neto ulaganja u inostrano poslovanje (stupa na snagu od 1 oktobra 2008. godine). IFRIC 16 objašnjava računovodstveni tretman koji se odnosi na zaštitu neto ulaganja. MRS 21, »Efekti promena kurseva stranih valuta« se primenjuje na zaštićene stavke. Društvo će primeniti IFRIC 16 od 1 januara 2009. godine. Ne očekuje se da će ovo imati uticaja na finansijske izveštaje društva.
- Tumačenja i izmene postojećih standarda koje su objavljene i postaju obavezne za primenu na obračunske periode koji počinju na ili posle 1 januara 2009. godine ili kasnije, ali koje nisu relevantne za poslovanje društva:

- IFRIC 13, 'Programi nagrada za lojalne kupce' (stupa na snagu 1. jula 2008. godine).
- MRS 16 (Izmene), „Nekretnine, postrojenja i oprema“ (i prateće izmene MRS 7, „Izveštaj o tokovima gotovine stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje društva iz razloga što Društvo nema ni jednu kompaniju u čijem se redovnom poslovanju nalazi aktivnost izdavanja u zakup a zatim prodaja sredstava.
- MRS 27 (Izmene), Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).. Ulaganje u zavisni entitet računovodstveno se obuhvata prema zahtevima iz MRS 39, „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“ i klasifikuje se kao ulaganje koje se drži radi prodaje prema MSFI 5, „Stalna imovina za prodaju i prestanak poslovanja“, ali primena MRS 39 se nastavlja. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Društva zbog toga što politika ulaganja u zavisne entitete zahteva da se ulaganje evidentira u pojedinačnim knjigama po nabavnoj vrednosti svakog entiteta.
- MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32, „Finansijski instrumenti: prezentacije“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 29 (Izmene), „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene neće
- imati uticaja na poslovanje Društva, s obzirom da Društvo ne posluje u hiperinflatornoj ekonomiji.
- MRS 31 (Izmene), „Učešća u zajedničkim poduhvatima“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32 i MSFI 7) (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).. Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo nema učešća u zajedničkom poslovanju.
- MRS 38 (Izmene), „Nematerijalna imovina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine. Ovom izmenom se eliminišu izrazi kao što su „retko, ako ikad“ kojim se potkrepljuje primena metoda koji ima za rezultat nižu stopu otpisa nego što obezbeđuje proporcionalni metod otpisa.
- MRS 40 (Izmene) „Investicione nekretnine“ (i odgovarajuće izmene u MRS 16) (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo ne poseduje investicione nekretnine.
- MRS 41 (Izmene) „Poljoprivreda“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje društva s obzirom da Društvo nema poljoprivrednu delatnost.
- MRS 20 (Izmene), „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo nema zajmove ni druge oblike državne pomoći.
- Izvršene su manje izmene u MRS 20, „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“, MRS 29, „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“, MRS 40 „Investicione nekretnine“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine, koja nisu gore navedena. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Društva
- IFRIC, 15 »Ugovori o izgradnji nekretnina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ovo tumačenje objašnjava da li na određene transakcije treba primeniti MRS 18, „Prihodi“, ili MRS 11, „Ugovori o

izgradnji" Verovatno će MRS 18 biti primenjen na široki krug transakcija. IFRIC 15 nije relevantan za poslovanje Društva

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u finansijskim izveštajima za 2007. godinu uključujući sve podatke za pravno lice koje je pripojeno i isključujući interne odnose.

2.3. Preračunavanje stranih valuta

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima („RSD“) koji predstavljaju funkcionalnu valutu izveštavanja Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije ili vrednovanja po kome se stavke ponovo odmeravaju. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha, osim u slučaju kada su odložene u kapitalu kao instrumenti zaštite tokova gotovine i instrumenti zaštite neto ulaganja. Pozitivne i negativne kursne razlike koje se odnose na obaveze po kreditima i gotovinu i gotovinske ekvivalente se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „finansijski prihodi ili rashodi“. Sve ostale pozitivne i negativne kursne razlike se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali (gubici) / dobici – neto“.

2.4. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva koja Društvo drži za upotrebu u proizvodnji ili za isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe, i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje za sredstvo vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost se sastoji od nabavne cene uvećane za sve zavisne troškove nabavke. Sredstva koja se izrađuju u sopstvenoj režiji vrednuju se po ceni koštanja, pod uslovom da nije veća od neto prodajne vrednosti.

Naknadni izdatak za nekretnine, postrojenja i opremu povećava vrednost sredstava samo kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvima prelivati u Društvo i kada se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Osnovicu za amortizaciju nekretnine, postrojenja i opreme čini nabavna vrednost ili cena koštanja po odbitku preostale vrednosti sredstava. Ako je preostala vrednost

sredstava beznačajna, smatra se da je jednaka nuli, a kada je značajna, preostala vrednost se procenjuje na dan sticanja i ne povećava se naknadno zbog promene cena. „Prag značajnosti“ za ostatak vrednosti, na predlog direktora Sektora finansija PNM, utvrđuje odlukom direktor Društva.

Nekretnine, postrojenja i oprema otpisuju se na teret rashoda putem amortizacije. Iznos nekretnine, postrojenja i opreme koji podleže amortizaciji otpisuje se sistematski tokom njihovog korisnog veka trajanja primenom proporcionalnih stopa amortizacije.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je sredstvo stavljeno u upotrebu.

Obračun amortizacije vrši se za svako sredstvo, osim kod alata i inventara koji se kalkulativno otpisuje i za koji direktor Sektora finansija PNM može doneti odluku da se grupno otpisuje.

Za nekretnine, postrojenja, opremu, ostala osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja koristi se sledeći korisni vek trajanja:

r.b.	Vrsta	korisni vek trajanja
1.	Građevinski objekti i postrojenja	50
2.	Građevinski objekti visokogradnje i niskogradnje armiranobetonske konstrukcije	40
3.	Ostali građevinski objekti	66,7
3a.	Kiosci i lokali	16,7
4.	Oprema	15
5.	Štamparska oprema	12,5
6.	Pogonski i poslovni inventar (strojevi, alati, transportna sredstva i uređaji)	8 -20
7.	Nameštaj, poslovni inventar	8 -10
8.	Kancelarijska oprema, računarska oprema, softver, telekomunikaciona oprema, putnička motorna vozila, vozila na motorni pogon i priključni uređaji	8 -14,3
9.	Nematerijalna ulaganja – <i>brand name</i> i <i>know-how</i>	neodređen
9a.	Nematerijalna ulaganja – patenti, licence i softver	5
10.	Ostala nepomenuta sredstva	5-10

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme preispituje se najmanje na svaki datum bilansa stanja i, ako su očekivanja zasnovana na novim procenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

Metod obračuna amortizacije koji se primenjuje na nekretninu, postrojenje i opremu preispituje se periodično i ukoliko je došlo do značajne promene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi od tih sredstava, metod se menja tako da odražava taj izmenjeni način. Kada je takva promena metoda obračuna amortizacije neophodna, onda se ona računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Najkasnije na kraju obračunskog perioda (a po potrebi i češće), vrši se provera da li je došlo do umanjenja vrednosti stalne imovine i to zasebno za svako pojedinačno osnovno sredstvo. Razlozi umanjenja vrednosti su: zastarelost, postojanje planova da se smanji ili obustavi neka delatnost i sl.

Utvrđivanje umanjnja vrednosti iskazuje se kao gubitak koji se priznaje kao rashod perioda.

Nekretnina, postrojenje i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstava i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembar 2004. godine iskazana su po revalorizovanoj nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti. Revalorizacija nekretnina, postrojenja, opreme kao i nematerijalnih ulaganja, je izvršena do 31. decembra 2003. godine, primenom zvanično objavljenih koeficijenata revalorizacije na prvobitnu nabavnu ili revalorizovanu vrednost i ispravku vrednosti, koja je za deo ovih sredstava, prenetih od Politike ad, Beograd, fomirana na osnovu procene vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme, kao i nematerijalnih ulaganja, izvršene od strane stručnih službi Društva, sa stanjem na dan 01. mart 2002. godine Revalorizovana sadašnja vrednost nekretnina, postrojenja i opreme na dan 31. decembra 2003. godine priznata je kao verovatna nabavna vrednost na taj dan.

2.6. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su određiva nemonetarna sredstva bez fizičkog sadržaja koja služe za proizvodnju ili isporuku robe ili usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koriste u administrativne svrhe.

Sredstvo spada u nematerijalna ulaganja ako može da bude pouzdano izmerljivo, ako postoji kontrola nad resursima i ako postoje buduće koristi.

Nematerijalnim ulaganjima smatraju se : ulaganja u koncesije; ulaganja u razvoj novih proizvoda i proizvodnju novih ili značajno unapređenih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sistema ili usluga pre početka komercijalne proizvodnje ili upotrebe, ulaganja u naučno i tehničko znanje, ulaganja u kreiranje i primenu novih procesa ili sistema, ulaganje u nabavku licence, sticanje prava na intelektualnu svojinu, ulaganje u poznavanje tržišta i trgovačke oznake (robne marke i objavljene naslove) i sl.

Nematerijalno ulaganje početno se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Naknadno merenje, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja.

Nematerijalna ulaganja podležu obračunu amortizacije, a amortizacija počinje da se obračunava kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za amortizaciju nematerijalnih ulaganja čini poštena vrednost po odbitku njihove preostale vrednosti. Za nematerijalna ulaganja sa neodređenim rokom trajanja ne obračunava se amortizacija

Nematerijalna ulaganja se ne otpisuju, osim ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora. Preostali vek korišćenja za svako nematerijalno ulaganje utvrđuje se na datum svakog bilansa stanja izvrši proveru preostalog veka korišćenja nematerijalnog ulaganja

Interno nastali good-will ne priznaje se kao nematerijalno ulaganje

Korisni vek trajanja nematerijalnih ulaganja, procena ostatka vrednosti „Prag značajnosti“ utvrđuje se za svako nematerijalno ulaganje posebno pri aktiviranju nematerijalnog ulaganja kao i na dan svakog bilansa .

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe od 5 godina.

Stečene licence se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Licence imaju ograničen vek upotrebe i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se izračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe.

Troškovi koji se odnose na održavanje programa računarskog softvera priznaju se kao rashodi kada nastanu.

Troškovi koji se mogu direktno pripisati kapitalizuju se kao deo softverskog proizvoda i uključuju troškove zaposlenih na razvoju softvera i odgovarajući deo relevantnih opštih troškova.

Ostali izdaci za razvoj koji ne mogu ispuniti kriterije priznaju se kao rashodi kada nastanu. Troškovi razvoja koji su prethodno priznati kao rashodi ne priznaju se kao sredstvo u narednom periodu.

Dobici i gubici po osnovu otudjenja sredstava utvrđuju se iz razlike novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda – troškova.

Nematerijalna ulaganja se odnose na know how (unet od strane WAZ-a), ime Politika, kao i prava na sva dnevna izdanja i časopise (uneto od strane Politike ad) kao i razne kompjuterske programe (software)

2.6. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina vrednuje se primenom metode nabavne vrednosti predviđenog MRS 40 – Investicione nekretnine.

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili zgrada, ili deo zgrade, ili i jedno i drugo), koju Društvo (kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga) drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti ili radi i jednog i drugog, a ne radi: upotrebe za proizvodnju ili snabdevanja robom ili pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja, ili prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom merenju zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu pripisuju se knjigovodstvenom iznosu te investicione nekretnine ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Nakon početnog priznavanja naknadno merenje investicione nekretnine vrši se prema metodu nabavne vrednosti ili cene koštanja, umanjenoj za ukupan iznos ispravki vrednosti po osnovu amortizacije i ukupan iznos ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja. Preostali vek korišćenja i ostatak vrednosti ponaosob za svaku investiclonu nekretninu, na dan stavljanja u upotrebu ili na dan prevođenja u investiclonu nekretninu, utvrđuje komisija koju formira direktor Društva. Komisija je dužna da na datum svakog bilansa izvrši proveru preostalog veka korišćenja investicione nekretnine. Na svaki datum finansijskih izveštaja sačinjava se izveštaj o proceni fer vrednosti investicione nekretnine za potrebe obelodanjivanja u finansijskim izveštajima.

2.7. Amortizacija

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine primenom godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

Nematerijalna imovina koja ima neograničen vek trajanja, ne amortizuje se, već se testira na obezvređenje, poređenjem nadoknativog iznosa i knjigovodstvene vrednosti na godišnjem nivou i kad god postoje naznake da je, možda, došlo do umanjenja vrednosti nematerijalne imovine.

Troškovi amortizacije u 2008. godini, iznose 138.098 hiljada dinara

2.8. Dugoročni finansijski plasmani

Društvo je svoje plasmane u dužničke i vlasničke hartije od vrednosti klasifikovalo kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su ulaganja izvršena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih ulaganja u trenutku nabavke i redovno vrši ponovnu procenu izvršene klasifikacije.

Kupovina i prodaja hartija od vrednosti se priznaje na dan transakcije, a to je dan kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati hartije od vrednosti. Nabavna vrednost uključuje transakcione troškove. Ulaganja koja se drže do dospeća iskazuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdjivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od godinu dana nakon datuma bilansa stanja.

Zajmovi i potraživanja se iskazuju u bilansu stanja u okviru pozicije kratkoročni finansijski plasmani.

2.9. Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koje su u procesu proizvodnje i namenjene su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje.

Zalihe materijala u toku obračunskog perioda vode se po prosečnim nabavnim cenama. Materijal za koji je stigla faktura, a koji nije ocarinjen i nije primljen u magacin, knjži se kao potraživanje od dobavljača za neisporučeni materijal.

Zalihe obuhvataju:

- gotove proizvode koje je proizvelo Društvo;
- nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku;
- osnovni i pomoćni materijal koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje.

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti ili neto prodajnoj vrednosti, ukoliko je ona niža, dok se zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak Društva mere po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža.

Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Troškovi nabavke zaliha obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Zalihe materijala u toku obračunskog perioda vode se po prosečnim nabavnim cenama.

Stilan inventar evidentiraće se u okviru zaliha materijala, a otpisivaće se 100% preko ispravke vrednosti, na teret troškova materijala.

2.10. Kratkoročna potraživanja od kupaca, plasmani i ispravka vrednosti

Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Rezervisanje za umanjenje vrednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, smatraju se indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena. Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali rashodi (napomena br.27)“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u korist „ostalih prihoda“ (napomena br. 20).

Ispravka vrednosti kratkoročnih potraživanja se vrši na teret bilansa uspeha tekuće godine na osnovu procene rukovodstva Društva o naplativosti.

Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda

Ispravka vrednosti potraživanja je izvršena shodno Odluci rukovodstva u iznosu od 106.228.224,28 dinara u 2008. godini.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite date u skladu sa propisima, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa. Kratkoročni finansijski plasmani koji se ne drže radi trgovanja mere se po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope, ne uzimajući u obzir nameru Društva da ih drži do dospeća.

Ukoliko postoji verovatnoća da Društvo neće moći da naplati sve dospele iznose (glavnicu i kamatu) prema ugovornim uslovima za date kredite, potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeća, a koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti, smatra se da je nastao gubitak zbog obezvređenja ili nenaplativih potraživanja. Visina gubitka se iskazuje kao razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (iznos koji može da se povрати).

Knjigovodstveni iznos sredstva se umanjuje do njegove procenjene vrednosti koja može da se povрати bilo direktno, bilo korišćenjem računa ispravke vrednosti.

Dospeli finansijski plasmani i potraživanja kojima je istekao datum valute ispravljaju se na teret rashoda, po proceni organa upravljanja o naplativosti konkretnog potraživanja.

Kada se ispravka vrši na osnovu sudskih i zakonskih odluka, ispravka se vrši direktno.

2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu i gotovinske ekvivalente obuhvataju : novac u blagajni, depozite po vidjenju, sredstva na tekućim dinarskim i deviznim računima.

2.12. Vanbilansna sredstva / obaveze

Vanbilansna sredstva / obaveze podrazumevaju imovinu uzetu u zakup, osim sredstava uzetih u finansijski lizing, i ostala sredstva koja nisu u vlasništvu Društva

2.13. Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate. Prihodi se priznaju po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke (proistekle iz revalorizacije utrživih vrednosnih papira) i one što rezultiraju iz porasta iskazane vrednosti dugoročnih sredstava. Prikazuju se na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Troškovi od uobičajenih aktivnosti su rashodi direktnog materijala, i robe i drugi poslovni rashodi (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi Društva nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od drugih rashoda. Gubici uključuju gubitke koji su posledica katastrofa (požar, poplava i sl.) i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Takođe uključuju i nerealizovane gubitke (proistekle iz efekta porasta kurseva strane valute u vezi sa zaduživanjima Društva u toj valuti).

2.14. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihod uključuje fakturisani iznos za prodatu robu i izvršene usluge, bez poreza na dodatu vrednost, rabata, ostalih komercijalnih popusta i remitende. Prihod od prodaje proizvoda i robe se priznaje u momentu prenosa rizika i koristi od vlasništva na kupca. Prihod od izvršenih usluga se zasniva na stepenu dovršenosti posla i utvrđuje se kao procentualni odnos usluga izvršenih do dana obračuna i ukupnih usluga koje treba da budu izvršene.

2.15. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, bruto zarade zaposlenih, amortizaciju i ostalo.

2.16. Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

2.17. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali. Obavezna je kapitalizacija (uključivanje u nabavnu cenu) troškova pozajmljivanja nastalih u vezi kupovine, izgradnje ili proizvodnje određenog sredstva.

2.18. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva, odnosno potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu dinarsku protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu važećem na datum bilansa stanja. To je, kurs razmene na dan bilansa stanja, odnosno zvanični srednji kurs dinara za evro na dan 31.12.2008. godine

$$1 \text{ EUR} = 88,6010 \text{ dinara}$$

Poslovne transakcije u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinare po zvaničnom kursu važećem na dan svake transakcije.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju na deviznim transakcijama u toku godine i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika u obračunskom periodu na koji se odnose. Nerealizovane pozitivne i negativne kursne razlike, nastale prilikom preračuna deviznih potraživanja odnosno obaveza se iskazuju na isti način kao realizovane kursne razlike.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

2.19. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 10% na iznos dobiti pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačan iznos obaveza po osnovu poreza na dobit utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim

periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Porezi i doprinosi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata a koji se odnose na domaća pravna lica predstavljaju iznose, plaćene po različitim republičkim i opštinskim propisima, koji služe za finansiranje raznih komunalnih i republičkih potreba.

Odloženi porez na dobit

Odložena poreska sredstva i obaveze se utvrđuju na bazi privremenih razlika korišćenjem metode obaveza bilansa stanja. Odloženi porezi na dobit se utvrđuju u punom iznosu za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima.

Odložena poreska sredstva i obaveze su odmerene prema poreskim stopama za koje se očekuje da budu primenjene u periodu u kome su sredstva realizovana ili obaveze izmirene, na osnovu važećih poreskih stopa ili verovatnih poreskih stopa na dan bilansa stanja. Diskontovanje odloženih poreskih sredstava i obaveza nije dozvoljeno.

Odloženi porez na dobit se utvrđuje na osnovu privremenih razlika koje proizilaze po osnovu ulaganju u zavisna i pridružena preduzeća i zajednička ulaganja (osim u slučaju kada se vreme ukidanja (povraćaja) privremenih razlika može kontrolisati i gde je verovatno da se privremene razlike neće ukinuti u doglednoj budućnosti).

2.20. Zakupi

Zakupi nekretnina, postrojenja i opreme, gde Društvo suštinski snosi sve rizike i koristi od vlasništva, klasifikuju se kao finansijski zakup. Finansijski zakup se kapitalizuje na početku zakupa po nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćenih zakupnina. Svako plaćanje zakupnine se raspoređuje na obavezu i finansijske rashode (kamatu) kako bi se ostvarila konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Odgovarajuće obaveze za zakupnine, bez finansijskih rashoda, uključuju se u ostale dugoročne obaveze. Kamata kao deo finansijskih troškova iskazuje se u bilansu uspeha u toku perioda trajanja zakupa tako da se dobija konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Nekretnine, postrojenja i oprema stečene na osnovu finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva ili perioda zakupa.

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (bez stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se u bilansu uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

a) Privredno društvo u ulozi zakupca

Privredno društvo uzima u zakup nekretnine, postrojenja i opremu. Zakup nekretnina, postrojenja i opreme, gde privredno društvo suštinski snosi sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Finansijski lizing se kapitalizuje na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine. Zakupnina se raspoređuje na obaveze i rashode.

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

b) Privredno društvo u ulozi zakupodavca

Prihod od zakupnine se priznaje na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa a sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstava.

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), rizik likvidnosti i kreditni rizik. Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

3.1. Tržišni rizik

a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Društvo još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

Na 31.12.2008. godine u odnosu na isti dan prethodne godine EUR je zabeležio rast za više od 11% što je dovelo Društvo do značajnog opterećenja po osnovu troškova kamata i kursnih razlika

b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranje, pre svega za dugoročne.

c) Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da Društvo nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

S druge strane, Društvo je izloženo riziku promena cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom.

3.1.1. Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina, gotovinski ekvivalenti i neiskorišćene kreditne obaveze), kao i kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji mu omogućavaju da svoje obaveze izmiruje u roku dospeća.

Društvo ne koristi finansijske derivate.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti poslovnom politikom napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara/usluga. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica ili organi u Preduzeću odlučuju.

3.1.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku u ograničenoj meri. Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza korisnika usluga prema Preduzeću nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima veliki broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Pored onemogućavanja daljeg korišćenja usluga, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Naplata kredita datih zaposlenima u Preduzeću se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjenje plata za adekvatan iznos rata, dok su zaposleni koji napuštaju Društvo ugovorom obavezni da isplate celokupan iznos kredita pre odlaska iz Društva.

3.1.3. Upravljanje rizikom kapitala

Društvo se opredelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje.

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital iskazan u bilansu stanja doda neto dugovanje. Koeficijent zaduženosti Društva u 2008. godini iznosi 20,3

	U hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
obaveze po osnovu kredita ukupno	1.556.978	2.006.156
gotovina i gotovinski ekvivalenti	(101.834)	(125.207)
neto dugovanje	1.455.144	1.880.949
sopstveni kapital	5.634.015	5.634.015
kapital ukupno	7.190.993	7.514.964
koeficijent zaduženosti	20,3	25,1

3.2. Naknade zaposlenih

Društvo je izvršilo isplatu zarada i naknada zarada utvrđenih u skladu sa aktuelnim propisima, za tekuću godinu. Društvo isplaćuje i jubilarne naknade zaposlenima u skladu sa internim aktom. Rezervisanja za potrebe otpremnina po prestanku zaposlenja su vršena na osnovu plana isplata naknada po prestanku radnog odnosa prilikom odlaska zaposlenih u penziju. Odmeravanje otpremnina i jubilarnih naknada koje dospevaju u periodu dužem od dvanaest meseci vršeno je na osnovu obračuna aktuara.

Obaveza koja se priznaje u bilansu stanja po osnovu utvrđenih planova penzija predstavlja sadašnju vrednost utvrđene obaveze za penzije na datum bilansa stanja. Definisana penzionna sredstva se procenjuju od strane nezavisnih aktuara na godišnjem nivou. Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem procenjenih budućih gotovinskih isplata.

Društvo obezbeđuje jubilarne nagrade. Pravo na ove naknade je uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se kumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Otpremnine se isplaćuju i kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Društvo priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa sa zaposlenim u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Društvo izdvaja doprinose u društvene penzije fondove na obaveznoj, i dobrovoljnoj osnovi. Kada su doprinosi uplaćeni, Društvo nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

Obaveza koja se priznaje u bilansu stanja po osnovu utvrđenih planova penzija predstavlja sadašnju vrednost utvrđene obaveze za penzije na datum bilansa stanja.

Rezervisanja u skladu sa MRS 19 u bilansu stanja 2008. godine iznose :

- po osnovu otpremnina	43.663.626,35 RSD
- po osnovu jubilarnih nagrada	12.532.097,37 RSD

3.3. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali. Obavezna je kapitalizacija (uključivanje u nabavnu cenu) troškova pozajmljivanja nastalih u vezi kupovine, izgradnje ili proizvodnje određenog sredstva.

3.4. Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja).

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospevaju u roku od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

Prilikom početnog priznavanja Društvo meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Nakon početnog priznavanja Društvo meri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti, osim obaveze koje drži radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje meri po poštenoj vrednosti.

Društvo vrši prihodovanje (otpis) svih obaveza čiji je rok zastarelosti istekao, na osnovu sudskih odluka, poravnanja ili odluka nadležnog organa poverioca.

Dugoročna potraživanja i dugoročne obaveze čiji se rok naplate, odnosno vraćanja smanji na vremenski period do 12 meseci preknjižavaju se na kratkoročna potraživanja, odnosno obaveze.

3.5. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Naknade plaćene prilikom pribavljanja kredita priznaju se kao transakcioni troškovi kredita do visine za koju je verovatno da će deo ili ceo kredit biti povučen.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće i dugoročne obaveze.

3.6. Rezervisanja

Rezervisanje je obaveza sa neizvesnim rokom dospeća ili iznosom.

Rezervisanja se priznaju, u skladu sa MRS 37:

- kada Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja;
- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza;
- kada se iznos obaveze može pouzdano proceniti.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Merenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa

koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Odluku o pojedinačnom rezervisanju donosi direktor Društva na predlog direktora Sektora finansija PNM.

Na ime obaveza po osnovu sudskih sporova za koje je izvesno da će biti izgubljeni, prema specifikaciji dostavljenoj od strane advokatskih kancelarija koje zastupaju Društvo sa stanjem na dan 31.12.2008. godine rukovodstvo je donelo odluku o rezervisanju iznosa od 59.000.000,00 RSD.

4. TABELA OSNOVNIH SREDSTAVA

OPIS	Zemljište	Zgrade	Oprema	Investicije u toku	UKUPNO OSN. SREDSTVA	Nematerijalna ulaganja	UKUPNO
	22		23/29			14/19	
NABAVNA VREDNOST							
Stanje, na početku godine 1.1.2008.	207.319	1.613.051		423.586	2.243.926	3.151.941	5.385.877
Korekcija početnog stanja						188.400	293.811
Povećanja				65.411	65.411		
Promos sa investicija u toku	29.581	395.250		(454.202)	(29.371)	29.624	253
Smanjenja		(76.110)			(76.110)	-186.400	(292.510)
Revalorizacija							
Ostali promeni			-10.522	(18.546)	(29.068)	(186.780)	(215.848)
Stanje, na kraju godine	236.900	1.921.689		18.229	2.174.798	2.994.785	5.159.893
KUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje, na početku godine Dt. 01.2008.	11.132	307.286		700	319.118	1.281.219	1.800.715
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija tekuće godine	4.608	130.881			135.489	2.609	138.089
Ispravka vrednos. kumulirana u otudjenim os			(58.527)		(58.527)	(380)	(58.907)
Revalorizacija							
Stanje, na kraju godine	15.740	378.640			396.078	1.283.827	1.679.907
Neto sadašnja vrednost 31. 12.2008. godine	221.160	1.542.029		18.528	1.778.718	1.710.958	3.489.576
Neto sadašnja vrednost 31. 12.2007. godine	198.187	1.305.765		422.866	1.924.818	1.870.243	3.795.181

5. POTRAŽIVANJA

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
Potraživanja od povezanih pravnih lica - matičnih	7.880	2.930
Potraživanja od kupaca u zemlji po osnovu štamp. Usluga	93.354	51.696
Potraživanja od kupaca u zemlji po osnovu prodaje štampe	97.946	113.805
Potraživanja od kupaca u zemlji po osnovu prodaje oglasa	181.008	219.684
Potraživanja od kupaca ostala	11.648	111.205
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	121	4.769
Potraživanja od zaposlenih	483	313
Potraživanja za više plaćene poreze doprinose	493	489
Potraživanja po osnovu isplate naknade zarada od fondova	16.378	8.019
Ukupno potraživanja	409.311	512.910

Potraživanja od kupaca su najvećim delom usaglašena u toku godine. Osporena potraživanja na dan 31.12.2008. godine su od strane Future plus u iznosu od 4.100.888,60 RSD i od Politika ad u iznosu od 1.900.885,00 RSD.

Kupci koji se nisu saglasili sa iznosom potraživanja koja su iskazana u poslovnim knjigama koji su im prezentovani dostavom IOS obrazaca sa stanjem na dan 30.09.2008. godine su:

Delta Real Estate d.o.o.	u iznosu od	43.459,33 RSD
Narodno pozorište	u iznosu od	43.363,25 RSD
Mercedes benz	u iznosu od	88.500,00 RSD
Beoreklama	u iznosu od	19.240,00 RSD
Fakultet za evropski biznis	u iznosu od	112.334,90 RSD
Simpo Vranje	u iznosu od	185.968,00 RSD
Drina ad Loznica	u iznosu od	128.502,00 RSD
TUV SUD SAVA	u iznosu od	32.214,00 RSD
ONE media	u iznosu od	384.562,00 RSD

Kao razlog neslaganja kupci su naveli da im nisu dostavljene fakture. Fakture su gore navedenim kupcima ponovo dostavljene. Nakon čega:

- Delta Real Estate d.o.o. plaća iznos od 11.000,00 dinara a za ostatak je izvršena ispravka vrednosti potraživanja
- Narodno pozorište uplatilo je 35.957,00 dinara, za ostatak je izvršena ispravka vrednosti potraživanja
- Za potraživanje Mercedes benz d.o.o. je izvršena ispravka vrednosti
- Beoreklama je izvršila uplatu u iznosu od 8.288,18 dinara
- Fakultet za evropski biznis je izvršio uplatu
- Drina ad Loznica je izvršila uplatu u iznosu od 36.727,50 dinara
- TUV SUD Sava je uplatio kao i
- ONE media

6. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
tekući račun	94.828	110.477
ostala novčana sredstva	873	313
Depoziti	331	759
Devizni račun	5.802	21.279
Blagajna		581
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	101.834	133.409

7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA I PDV

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
unapred plaćena premija osiguranja	3.887	3.181
razgraničeni troškovi	5.160	18.691
razgraničeni PDV 18%	3.883	
razgraničeni PDV 8%	344	
potraživanja po osnovu poreza	1.789	6.243
odložena poreska sredstva	156.234	17.970
Ukupno AVR i PDV	171.277	46.085

8. ZALIHE I DATI AVANSI

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
Zalihe rezervnih delova	1.725	1.123
Zalihe materijala	45.489	44.502
dati avansi	7.121	16.886
Ukupno datih avansa i zaliha	54.335	62.511

9. KRATKOROČNI PLASMANI

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
Plasman u PŠ -kamata osnivački akt		
Plasman u PŠ -kredit osnivački akt		
Plasman u PP -kredit osnivački akt	265.803	237.709
Ukupno plasmani	265.803	237.709

Plasman u preduzeće Politika Prodaja u iznosu od 265.803.000 rsd, pravni sledbenik Futura osporava.

10. DOBITAK I GUBITAK

	u hilj. dinara	
	2008. godine	2007. godine
Dobitak iz poslovanja pre oporezivanja		107.005
Gubitak iz poslovanja pre oporezivanja	588.301	
porez na dobitak		
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashod perioda		10.908
Odloženi poreski prihod perioda	136.992	
Neto dobitak		96.099
Neto gubitak	451.309	

Društvo je poslovnu 2008. godine završilo sa gubitkom u iznosu od 451.309 hiljada dinara i to :

- * poslovni gubitak pre oporezivanja iznosi 588.301 hiljada dinara
- * 136.992 hiljada dinara se odnosi na odloženi poreski prihod,

Kumulativno od osnivanja zaključno sa 31.12.2008. godine Društvo je ostvarilo gubitak u iznosu od 3.367.838 hiljada dinara.

11. KAPITAL I REZERVE

	u Dinarima	
	2008. godine	2007. godine
KAPITAL	2.447.002	2.897.760
Osnovni kapital	5.634.015	5.634.015
Revalorizacione rezerve	571	19
Neraspoređeni dobitak	180.254	180.254
Gubitak	3.367.838	2.916.528
Dobitak		

Preduzeće je osnovano sa osnivačkim kapitalom od 25.002.000 EUR-a pri čemu osnivači imaju odgovornost do visine njihovog osnivačkog uloga, odnosno 50% Politika ad i 50% WAZ. Ugovorom o osnivanju i osnivačkom aktu predviđeno je da se izvrši procena vrednosti uloga, te da se eventualne razlike u odnosu na osnivački kapital naknadno upišu. Istim aktima, koji su registrovani u Trgovinskom sudu u Beogradu predviđeno je da se usklađivanje uloga treba izvršiti u roku od 2 godine od dana početka sa radom.

Ovo usklađivanje izvršeno je u 2004. godini, a upis povećanog kapitala u novcu, stvarima i pravima izvršen je kod Trgovinskog suda u Beogradu dana 8. Decembra 2004. godine.

Na osnovu dogovora osnivača i procene vrednosti ulaganja koju su izvršile stručne službe osnivača i društva upisan je i unet sledeći ulog u Preduzeće:

Upisan je i unet od strane osnivača sledeći ulog u Društvo:

	Dinarska protivvrednost od EUR-a	Od toga
POLITIKA AD	39.001.000,00	
Uplaćeno u novcu		1.000,00
Osnovna sredstva		15.000.000,00
Uneto u pravima		24.000.000,00
WAZ	39.001.000,00	
Uplaćeno u novcu		15.001.000,00
Uneto u pravima		24.000.000,00
SVEGA	78.002.000,00	

Odluka osnivača je da se za datum upisa povećanja osnivačkih uloga u poslovne knjige Preduzeća smatra datum početka rada preduzeća, a da se primenom u tom momentu važećih računovodstvenih propisa izračuna vrednost uloga na dan 1. Januara 2004. godine u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima. Na tako obračunatu vrednost primenjene su računovodstvene politike za 2004. godine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Preduzeće je 18. Februara 2005. godine osnovalo:

*Preduzeće **Politika Štamparija**, sa osnivačkim kapitalom od 1.566.701 hiljada dinara odnosno protivvrednost od 19.583.764 EUR, sa stanjem na dan donošenja Odluke o osnivanju.

Upisan je i unet sledeći ulog u Preduzeće:

Oblik	iznos u E	iznos u 000 rsd
u stvarima	24.722.664	1.977.813
u pravima	1.372.388	109.791
u gotovini	500	40
unete obaveze	-6.511.788	-520.943
ukupno	19.583.764	1.666.701

*Preduzeće **Politika Magazini**, sa osnivačkim kapitalom od 190.465 hiljada dinara odnosno protivvrednost od 2.380.812 EUR, sa stanjem na dan donošenja Odluke o osnivanju.

Upisan je i unet sledeći ulog u Preduzeće:

Oblik	iznos u E	iznos u 000 rsd
u stvarima	50.312	4.025
u pravima	2.330.000	186.400
u gotovini	500	40
ukupno	2.380.812	190.465

12. OBAVEZE KREDITNE

	2008. godine	
	u hilj dinara	u EUR
Dugoročni kredit - poverilac WAZ Grace period 2 godina dospeće 18.12.2007.g	936.172	10.566.159
Dugoročni kredit- poverilac WAZ	332.254	3.750.000
Deo dugoroč kredit koji dospeva do godine	88.601	1.000.000
Ostale obaveze	2.092	
Lizing	1.232	
Ukupno kreditno zaduženje	1.360.351	15.316.159

	2007. godine	
	u hilj dinara	u EUR
Dugoročni kredit - poverilac WAZ	837.222	10.566.159,23
Dugoročni kredit - poverilac WAZ	356.563	4.500.000,00
Dugoročni kredit - poverilac WAZ	158.472	2.000.000,00
Ostale obaveze	3.981	
Ukupno kreditno zaduženje	1.356.238	17.066.159

Provizija za neiskorišćeni deo kredita iznosi 0,5 % godišnje i obračunava se svaka tri meseca naknadno, sredinom sledećeg godišnjeg kvartala, a za plaćanje dospeva do kraja tog meseca. Ukupan iznos kredita iznosi 17.500.000 EUR.

Saglasno osnivačkom aktu preduzeća Politika Štamparija sedamnaestog decembra 2008. godine potpisan je Ugovor o prenosu dela kredita u iznosu od 4.389.877,00 EUR-a sa Politika Novina i Magazina na Politika Štamparija. U poslovnim knjigama je u 2008. godine iskazana u punom iznosu dugoročna obaveza Politika Štamparija prema WAZ-u.

Januara 2009. godine izvršeno je preknjižavanje pripadajućeg dela obaveza (koje dospevaju u roku do godinu dana) na kratkoročne obaveze u iznosu od 1.463.292,34 EUR-a

13. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMAN

	u hilj. Dinara	
	2008. godine	2007. godine
Politika vesnici i spisanja	5.227	4.675
Dugoroč. garantni deposit RFF rent Beograd	893	
Ukupno dugoročni finansijski plasmani	6.120	4.675

14. REZERVACIJE DUGOROČNE

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007.g
Rezervacije za otpremnine	43.664	
Rezervacije za jubilarne nagrade	12.532	
Rezervacije za po osnovu sudskih sporova	59.000	
Rezervacije ostale	2.093	
Ukupno	117.289	

Strana 28

15. OBAVEZE

u hilj. dinara

2008. godine 2007. godine

obaveze prema povezanim pravnim licima	147.951	122.841
obaveze prema dobavljačima domaća pravna lica	28.985	36.237
obaveze prema ino dobavljačima	89.493	111.325
obaveze ostale	4.276	900
Ukupno	270.705	271.303

16. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

u hilj. dinara

2008. godine 2007. godine

obaveze za neto zarade	22.664	16.504
porez na zarade	3.537	3.178
doprinos na zarade PIO	3.036	2.790
doprinos za zdravstveno osiguranje	1.697	1.559
doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	207	190
PIO na teret poslodavca	3.036	2.790
doprinosi za beneficiran radni staž	64	83
doprinos za dobrovoljno penziono osiguranje	2.109	
zdravstveni doprinos na teret poslodavca	1.697	1.558
ostali doprinosi		
obaveze za kamate po osnovu kredita	196.625	133.949
obaveze za otpremninu		
Obaveze za autorske honorare	5.481	5.292
obaveze za jubilarnu nagradu		714
Obaveze za administrativne i sudske zabrane	1.744	2.110
ostale obaveze	2.382	6.979
Ukupno kratkoročne obaveze	244.279	177.676

17. OBAVEZE PO OSNOVU PDV I PVR

u hilj. dinara

2008. godine 2007. godine

Obaveza za PDV	22.673	8.276
razgraničeni obračunati troškovi nabavke		46.421
odložene poreske obaveze	36.057	34.786
ostala PVR		
Ukupno	58.730	89.483

Obaveze koje smo osporili komitentima u dostavljenim IOS obrascima su sledeće:

WAZ Esen	u iznosu od	354.818,92 EUR
Stora Enso	u iznosu od	447.330,76 EUR
Polibika ad Beograd	u iznosu od	2.552.477,52 RSD
Plavi Plavi Beograd	u iznosu od	135.890,00 RSD
Toplana Leskovac	u iznosu od	64.793,80 RSD
RTV Novi Sad	u iznosu od	32.400,00 RSD
Toplana Niš	u iznosu od	38.982,18 RSD
Credenda Novi Sad	u iznosu od	42.956,09 RSD
Pink Internacional Beograd	u iznosu od	1.108.543,20 RSD

Strana 29

Futura plus Beograd	u iznosu od	477.970,23 RSD
Media Plasman Beograd	u iznosu od	107.348,00 RSD
Genel Novi Sad	u iznosu od	1.066.344,54 RSD
Nikon servis Beograd	u iznosu od	15.687,79 RSD
RTV Politika Beograd	u iznosu od	11.760,00 RSD
Galenika Zemun	u iznosu od	4.988,00 RSD
Verona Beograd	u iznosu od	16.878,48 RSD
Mikromotor Beograd	u iznosu od	11.800,00 RSD
Nacionalna služba za zap Bgd	u iznosu od	52.908,00 RSD
JKP stan Novi Sad	u iznosu od	21.477,89 RSD
Kempton Beograd	u iznosu od	5.900,00 RSD
JP za stambene usluge Bor	u iznosu od	21.759,22 RSD
JKP Komunalac Čačak	u iznosu od	16.730,00 RSD
MZ Čelarovo	u iznosu od	6.994,80 RSD
JKP Toplana Bor	u iznosu od	16.442,88 RSD
Zavod za javno zdravlje Sombor	u iznosu od	7.700,00 RSD
Media print Beograd	u iznosu od	226.070,00 RSD
HEPY CO Beograd	u iznosu od	8.263,55 RSD
Ukupno		5.873.044,65 RSD

18. PRIHODI POSLOVNI

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
prihod od prodaje povezanim pravnim licima	7.404	219.032
prihod od prodaje oglasa	1.142.722	1.367.267
prihod od prodaje štampe	779.336	917.760
prihod od štamparskih usluga	483.490	270.566
prihod od prodaje otpadnog papira	14.674	9.678
prihod od prodaje ostalog otpadnog materijala	3.911	3.546
prihod od prodaje u inostranstvu	4.216	64.607
prihod od ostalih usluga	45.278	24.215
prihod od zakupnine	5.017	1.052
Ukupno	2.486.048	2.877.723

19. FINANSIJSKI PRIHODI

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
Prihodi od kamata	6.417	4.380
Prihodi od kursnih razlika	62.671	43.301
Prihod od valutne klauzule	294	
Ukupno	69.382	47.681

20. OSTALI PRIHODI

u hilj dinara

2008. godine 2007. godine

	2008. godine	2007. godine
naplaćena otpisana potraživanja	4.249	480
provizije od prikupljenih oglasa		728
prihod od prodaje imovine	27.510	224
prihod od refundiranih sudskih troškova	629	
prihod od naplate štete od osiguranja	1.129	191
prihod od naknadno odobrenih rabata	39.227	
ostali prihodi	31.799	3.025
Ukupno	104.543	4.648

21. POSLOVNI RASHODI

u hilj dinara

2008. godine 2007. godine

Troškovi materijala	2008. godine	2007. godine
troškovi materijala –papir	668.042	644.230
troškovi materijala –boja	52.492	46.645
troškovi materijala –ploče	23.246	28.256
troškovi materijala -filmovi i fotomaterijal	25.259	30.623
troškovi materijala -ostali štamparski materijali	9.250	8.864
rezervni delovi	36.622	31.582
troškovi električne energije	21.344	25.480
troškovi toplotne energije	21.980	17.993
troškovi ostalih materijala	10.883	23.111
Ukupno troškovi materijala	869.118	856.786

22. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

u hilj dinara

2008. godine 2007. godine

	2008. godine	2007. godine
troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	780.007	773.643
autorski honorari	84.715	125.999
troškovi omladinskih zadruga	16.537	17.350
troškovi otpremnina	40.441	89.891
troškovi dnevnica i drugih putnih troškova	14.217	11.998
troškovi doprinosa - dobrovoljno penzijsko osiguranje	20.801	
jubilarne nagrade	3.741	6.014
pomoć zaposlenima	2.149	4.824
ostali troškovi	4.197	4.507
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	966.805	1.034.226

Naknade ključnog rukovodećeg osoblja u 2008. godine iznose 77.936.638,29 RSD

23. UKUPNO TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
Troškovi amortizacije	138.098	122.331
Troškovi rezervisanja	116.718	
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja	254.814	122.331

24. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	U hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
troškovi štamparskih usluga	103.045	253.249
troškovi prevoza i PTT troškovi	53.546	65.829
troškovi održavanja opreme	9.008	7.077
troškovi održavanja zgrada	13.462	11.807
troškovi održavanja vozila	1.841	1.431
troškovi zakupa	83.695	103.473
troškovi neproizvodnih usluga	91.051	111.557
troškovi reprezentacije	7.578	6.976
premija osiguranja	11.761	14.134
troškovi poreza, doprinosa i takse	2.754	5.747
troškovi komunalnih usluga	7.405	5.972
ostali troškovi	45.721	15.340
ukupno ostali poslovni rashodi	430.867	602.692

25. UKUPNO POSLOVNI RASHODI

UKUPNO POSLOVNI RASHODI	2.521.604	2.616.935
--------------------------------	------------------	------------------

26. FINANSIJSKI RASHODI

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
rashodi kamata	103.020	109.986
negativne kursne razlike	216.245	29.837
ostali finansijski rashodi		14.199
rashodi po osnovu valutne klauzule	708	
Ukupno finansijski rashodi	319.971	154.022

27. OSTALI RASHODI

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
gubici po osnovu rashoda, prodaje i otpisa	231.163	2.013
Manjkovi	2.393	5.631
troškovi po osnovu obezvređenja	102.272	20.176
troškovi sudskih sporova	10.348	
otpis potraživanja	27.623	
ostali rashodi	32.900	27.029
Ukupno ostali rashodi	406.699	63.090

28. POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK

Poslovni gubitak iznosi 35.556 hiljada dinara dok je u prošloj poslovnoj godini ostvaren poslovni dobitak u iznosu od 261.788 hiljada dinara

29. INTERNI ODNOSI

	u hilj dinara	
	2008. godine	2007. godine
Potraživanja		
WAZ, Esen	346	346
Politka ad, Beograd	2.872	2.584
Ukupno potraživanja	3.218	2.930
Obaveze		
WAZ, Esen – obaveze po osnovu nabavke	130.184	117.290
WAZ, Esen – obaveze kratkoročne - krediti	879.479	1.074.931
WAZ, Esen - obaveze dugoročne - krediti		277.327
WAZ, Esen - obaveze po kamata i provizija	676.018	74.317
Politka ad, Beograd	17.768	5.883
Ukupno obaveza	1.703.449	1.549.748
Neto	1.700.231	1.546.818

Prihodi realizovani iz odnosa sa matičnim pravnim licima u 2008.g. iznose 7.307 hiljada dinara dok rashodi ostvareni poslovnim odnosom sa matičnim pravnim licima iznose 21.430 hiljade dinara

30. PROCENA EFEKATA SVETSKE EKONOMSKE KRIZE

Tekuća svetska finansijska kriza počela je sredinom 2007. godine, pri čemu su se stvarni efekti na bankarski i realni sektor u svetu ispoljili tokom 2008. godine. Efekti krize odrazili su se na smanjenje ulaganja na tržištu kapitala, smanjenje likvidnosti bankarskog sektora, na povećanje međubankarskih kamatnih stopa i prouzrokovala su i veliko kolebanje na tržištu hartija od vrednosti. Neizvesnost na globalnim finansijskim tržištima dovela je, takođe, do bankrotstva banaka i/ili do visokog stepena finansijske ugroženosti i potrebe za pružanjem državne pomoći bankama u SAD, Zapadnoj Evropi, Rusiji i drugim delovima sveta. Obim i razmere posledica ove svetske finansijske krize nije moguće precizno predvideti niti je, shodno tome, moguće preduzeti odgovarajuće mere zaštite u ovom trenutku.

Efekti krize u Srbiji su počeli da se osećaju u poslednjem kvartalu 2008. godine, i prvo su se odrazili na bankarski sektor kroz značajno povlačenje depozita stanovništva za oko 15%, što je dalje imalo uticaja na opštu krizu likvidnosti. Efekti krize u Srbiji odrazili su se kroz značajnu fluktuaciju kursa dinara u odnosu na strane valute, prvenstveno EUR, kao i na smanjenje privredne aktivnosti, što ima za posledicu smanjenje platežne sposobnosti stanovništva i privrede.

Narodna banka Srbije i Vlada Republike Srbije su setom donetih mera uticale na ublažavanje prvobitnih efekata krize, i značajno doprinele vraćanju poverenja u bankarski sektor, kao i uspostavljanju uslova za oživljavanje privredne aktivnosti kroz povoljnije kreditiranje.

Vlada Republike Srbije je usvojila "Program mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize".

Ciljevi ovog Programa su:

- očuvanje konkurentnosti privrede Republike Srbije;
- očuvanje zaposlenosti; i
- stimulisanje domaće tražnje.

Za ostvarenje navedenih ciljeva predložene su sledeće mere:

- direktno subvencionisanje kamatne stope na kredite za likvidnost;
- sufinansiranje kredita za investicije uz garanciju Garancijskog fonda; i
- direktno subvencionisanje kamatne stope na potrošačke kredite za kupovinu određenih trajnih potrošnih dobara; i
- dobijanje kredita iz međunarodnih izvora.

Privredi će biti na raspolaganju povoljni krediti u iznosu procenjenom približno 122 milijarde RSD. Kreditiranje iz navedenih izvora koje obezbeđuje Vlada Republike Srbije vršiće se preko banaka.

Rukovodstvo Društva očekuju da će napred navedeni opšti efekti krize na ekonomsko okruženje u zemlji uticati na postojeći obim privrednih aktivnosti i zaposlenosti, cenu uvoza, stepen naplate potraživanja, sposobnost Društva da servisira postojeće obaveze o roku, kao i na mogućnost da obezbedi nove kredite ili da refinansira postojeće.

Društvo je u procesu razmatranja ekonomskih parametara i pretpostavki neophodnih za prilagođavanje biznis plana za 2009. godinu i usklađivanja planiranih aktivnosti sa novonastalom situacijom izazvanom svetskom finansijskom krizom. Ova razmatranja obuhvataju uticaj krize na sledeća područja:

- **Uticaj krize na postojeću i buduću likvidnost** (na pr. do kraja 2009 godine) sa stanovišta naplate potraživanja od kupaca čiju likvidnost i solventnost trenutno nije moguće proceniti, izmirenje obaveza prema dobavljačima, bankama, zaposlenima i državi; i mogućnosti pribavljanja povoljnih izvora kreditiranja za premošćavanje kritičnih situacija;
- **Uticaj krize na izmirenje obaveza po deviznim kreditima.** Mogućnosti produženja rokova otplate deviznih kredita u skladu sa privremenim merama Narodne banke Srbije bi omogućilo plaćanje dobavljačima za sirovine i isplate zarada zaposlenim i td. Poseban problem je stvorilo kolebanje kursa RSD u odnosu na EUR. Kursne razlike po stranim kreditima i obavezama prema dobavljačima iz inostranstva iznose RSD 216.244 Ove kursne razlike su priznate u bilansu uspeha i Društvo je zbog toga iskazalo gubitak iz redovnog poslovanja u iznosu RSD 588.301 hiljada dinara. Pored navedenog opšti uslovi poslovanja su pogoršani iz razloga što je značajno opala potražnja za proizvodima zbog generalnog opadanja platežne sposobnosti stanovništva (usled smanjenja zarada zaposlenih, ograničenja rasta penzija i zarada, smanjenja broja zaposlenih u Republici Srbiji).
- **Uticaj krize na vrednost nekretnina datih u zalag za dobijanje kredita.** Rukovodstvo za sada ne raspolaže podacima o značajnom generalnom padu vrednosti poslovnih nekretnina u Republici Srbiji. Međutim, ukoliko bi došlo do značajnog pada vrednosti nekretnina vrednost hipoteke kojom su obezbeđeni dugoročni krediti pala bi ispod nominalne vrednosti obaveza po kreditima preračunatim po kursu EUR na 31 decembra 2008. godine. To bi značilo da bi Društvo moralo obezbediti dodatne instrumente obezbeđenja po ovim kreditima.
- **Tržište nekretnina u Republici Srbiji,** prema raspoloživim informacijama, pokazuje znake stagnacije, ali još uvek nije došlo do značajnog pada vrednosti nekretnina. Vrednosti u finansijskim izveštajima su iskazane u visini nabavnih ili fer vrednosti iz prethodnih perioda uzimajući u obzir redovne korekcije

vrednosti po osnovu obezvređenja koja nemaju direktne veze sa finansijskom krizom.

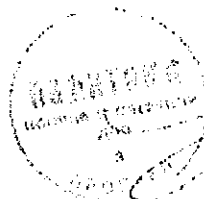
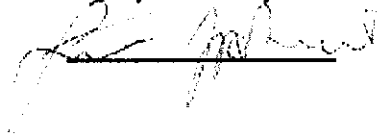
- **Uticaj svetske finansijske krize na ostale aspekte poslovanja Društva.**
Rukovodstvo smatra da, u datim okolnostima, preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedilo održiv rast i razvoj Društva. Rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano proceni efekte daljeg razvoja i razmera krize na ekonomsko okruženje u Srbiji, kao ni uticaj na finansijski položaj i rezultate poslovanja Društvo, ali smatra da isti neće dovesti u pitanje nastavak njegovog poslovanja, i pored planiranog pada prihoda od ogalsa za 12 % u 2009. godine

31. DEVIZNI KURSEVI

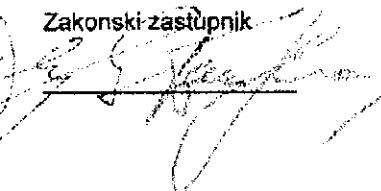
Devizni kursevi primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare za pojedine valute su :

Valuta		31.12.2008. godine	31.12.2007.g
Evropska unija	EUR	88,6010	79,2362
Švedska	SEK	8,0817	59,7267
Velika Britanija	GBP	90,8635	8,4040
SAD	USD	62,9000	107,3080

Lice odgovorno za
finansijske izveštaje

Zakonski zastupnik

PODACI O PRIJEMU I OBRADI		
Finansijski izveštaj primljen	evidencioni broj	208938
	datum	29.04.2009
Obrada finansijskog izveštaja završena		08.07.2009

M.P.

DIREKTOR DELENJA

Ružica Stamenković
Ružica Stamenković